

TARANTULAT

Eri hämähäkkilajeja on maailmasta tunnistettu noin 35 000. Terraariossa pidetään yleisimmin lintuhämähäkkejä, eli tarantulia, joita tähän mennessä on tunnistettu noin 900 lajia.

Lajien laaja kirjo tarkoittaa suuria eroja tarantulien ulkonäössä, koossa, käyttäytymisessä, hoidossa ja luonteissa. Olemme pyrkineet tällä hoitomonisteella tuomaan esiin ne tärkeimmät seikat, jotka tarantulan hoidossa on syytä tietää.

Lajikohtaisia esittelyjä löydät sivuiltamme www.faunatar.fi

Tarantulia tavataan lähes kaikista maapallon lämpimimmistä osista. Lajikohtaisia eroja eläinten välillä on paljon.

Osa lajeista asuu puissa, osa kaivautuu hyvinkin syvään tunneliin, osa piiloutuu kivien, kaarnojen ja muiden piilojen alle tai käyttää valmiita koloja piiloinaan.

Tarantulista pienimmät jäävät alle 5 cm kokoisiksi, kun taas suurin, Goljatinlintuhämähäkki, voi saavuttaa 30 cm kärkivälin. Tyypillisimmät lajit ovat keskikokoisia, kooltaan 15 cm molemmin puolin. Pituus ilmoitetaan mittaamalla jalkojen väli: taimmainen jalka vasemmalla → etummainen jalka oikealla.

TERRAARIO

Tarantulat ovat yksineläjiä, jotka luonnossa tapaavat vain lisääntymisaikaan. joitain lajeja *Avicularia* ja *Poecilotheria*-suvuista on pidetty useiden yksilöiden ryhmissä, mutta harmiteltavan usein ryhmässä esiintyy kannibalismia ja loppu-tulos on ikävä. Emme näin ollen suosittele tarantulien yhdistämistä samaan terraarioon!

Täysikasvuiselle, keskikokoiselle lajille riittää asumukseksi noin 50 litran vetoinen terraario.

Parhaiten terraarioksi sopii sivulta avattava lasiterraario. Tarantulat ovat yllättävän vahvoja, kärsivällisiä ja kekseliäitä, joten terraarion tulee olla ehdottoman pakoverma. Terraariolukko on monessa tapauksessa hyvä ratkaisu karkailun estämiseksi. Lukko estää myös pieniä lapsia ja muita uteliaita avaamasta terraariota omin luvun.

Arboreaalille, eli kiipeileville lajeille hankitaan malliltaan korkea terraario, jotta eläimellä on mahdollisuus kiipeilyyn. Jonkinlaisen minimin kiipeilevän lajin terraarion koolle saa laske-malla korkeudeksi 3 x eläimen pituus, leveydeksi 2,5 x eläimen pituus.

Terrestriaalisille, eli maassa viihtyvälle lajeille pohjapinta-ala on korkeutta ratkaisevampi tekijä, tosin monet lajit kiipeävät sileää lasiseinäkin pitkin hyödyntäen näin koko terraarion pinta-alan. Jonkinlaisen minimin maassa viihtyvän lajin terraarion koolle saa laskemalla korkeudeksi 2,5 x eläimen pituus, leveydeksi 3 x eläimen pituus. Terrestriaaliset lajit ovat tyypillisesti raskarakenteisia ja suhteellisen kömpelöitä kiipeämään. Liian korkea terraario saattaa aiheuttaa niille vaaranpaikkoja, sillä korkealta

pudotessaan tarantula voi vahingoittua vakavasti.

Kaivautuville lajeille tulee tarjota runsaasti (ainakin 20 cm) pohjamateriaalia tunnelien kaivamista varten, tästä syystä terraario saa kaivautuville olla korkea, jotta paksun pohjamateriaalikerroksen ja katon väliin jää vielä mukavasti tilaa liikkumiseen.

Lajikohtaisissa esittelyissämme annetaan esimerkkimittoja terraariokokojen suhteen. Lajiesittelyt löydät nettisivuiltamme www.faunatar.fi

TARVIKKEET

Terraarion sisustamisessa on otettava huomioon yksilön koko, lajin käyttäytyminen ja lajin luontaisen levinneisyysalueen ilmasto.

Pohjamateriaaliksi tarantulan terraarioon sopii vermikuliitti, lannoittamaton turve, lannoittamaton multa, kaarnahake tai sekoitus jotain näistä, esim. vermikuliitin ja turpeen sekoitus. Pohjamateriaali ei saa olla pölyävää, kuten hienojakoista hiekkaa tai kutterinpurua, sillä tarantulan hengityselimet sijaitsevat takaruumiin alapinnalla ja pölyävä pohjamateriaali tukkii tarantulan keuhkot. Erityisesti tämä koskee terrestriaalisia lajeja. Arboreaalisten lajien

kohdalla pohjamateriaalin valinta ei ole aivan niin tarkkaa, sillä eläin on käytännössä koko elämänsä ajan terraarion yläosassa.

Terrestriaaliselle lajille voit tarjota piilopaikaksi terraarion pohjalle kaarnanpalan, terraarioluolan, puolikkaan kukkaruukun tai periaatteessa mikä tahansa tarantulalle vaarattoman vaihtoehtona, vaikkapa kasan kuivia lehtiä.

Arboreaalisien lajien terraarion sijoitetaan eri paksuisia oksia ja ainakin yksi valmis piilopaikka. Piilopaikaksi terraarion yläosaan voit laittaa silkkikasveja, myös pienten lemmikkilintujen pajusta punotut pesät voivat olla tarantellan mieleen. Monet kiipeilevät lajit rakentavat piilon itsekin, tekemällä verkostaan ”putken”, jonka turviin ne pääsevät pujahtamaan.

Tarantula tarvitsee juomavettä, kuten mikä tahansa eläin. Liian iso vesitila saattaa kuitenkin aiheuttaa hukkumisen, etenkin aivan pienten poikasten kanssa. Täysikasvuisten yksilöille juomavesi tarjotaan laakeasta astiasta terraarion pohjalla. Aivan pienten poikasten juomaksi käy esim. pullonkorkki, vastakuoriutuneiden ”slingien” kanssa suihkepullosta suihkitut vesitipat ovat turvallisimpia.

Voit somistaa terraarion oman makusi mukaisesti, tarantula ei ole asumuksensa ulkonäön suhteen turhan tarkka. Muista kuitenkin välttää pöliseviä, piikikkaita, helposti homehtuvia tai muutoin sopimattomia somisteita. Voit halutessasi käyttää terraariossa oikeita kasveja, mutta älä lannoita niitä. Liiallinen valaistus on tarantulasta epämiellyttävää, joten kasvivalintana tekokasvit ovat usein kaikkein helpoimpia.

Kovin raskaiden somisteiden, kuten isojen kivien, käytön kanssa tulee olla maltillinen. Tarantula ei somisteita kunnioita millään lailla, vaan se

kiipeilee niiden päällä ja kaivautuu niiden alle, josta saattaa seurata raskaiden somisteiden romahdus tarantulan päälle. Älä täytä terraariota liiaksikaan somisteilla, runsas somisteiden määrä vaikeuttaa eläimen näkemistä terraariossa, lisäksi ruokaeläimet löytävät somisteiden koloista piilopaikkoja turhan helposti.

KOSTEUS, VALO JA LÄMPÖ

Eri lajien kesken kosteusvaatimuksissa on eroja paljonkin. Kuivien alueiden lajit pärjäävät 40-60 % ilmankosteudessa, kosteiden alueiden lajit kaipaavat 70-80 % ilmankosteutta. Terraarion ilmankosteutta saadaan helposti nostetuksi sumuttamalla sitä päivittäin kukkasumuttimella. Markkinoilla on myös ultraäänitoimisia ilmankostuttimia, niin sanottuja sumukoneita, jotka tuottavat vedestä hienojakoista sumua. Sumukone nostaa terraarion ilmankosteutta helposti ja antaa terraarion mukavan salaperäistä tunnelmaakin.

Kosteuden ja lämmön seuraimiseksi terraarion on hyvä kiinnittää kosteusmittari ja lämpömittari.

Sopiva terraariolämpötila on keskimäärin 22-26°C, eroja eri lajien kesken löytyy jonkin verran. Lämmönlähteenä toimii parhaiten lämpölamppu, joka sijoitetaan terraarion yläosaan, näin lämpö tulee ylhäältä kuten luonnossakin. Mikäli lamppu on terraarion sisäpuolella, on se suojattava siten, ettei eläin pääse polttamaan itseään siihen.

Lämmitykseen sopii myös terraariokäyttöön tarkoitettu lämpömatto tai lämpökaapeli. Matto tai kaapeli sijoitetaan terraarion seinään. Terraarion lämmittäminen alapuolelta on epäloogista, sillä terraarion pohjamateriaali eristää lämpöä tehokkaasti. Lisäksi etenkin

terrestriaaliset lajit hakeutuvat maan alle, mikäli niillä on kuuma. Jos lämmitys tulee terraarion alta, aiheuttaa eläimen kaivautuminen sille vain entistä tukalamman olon.

Lämmitys sammutetaan yöksi, ellei erillistä tarvetta yöllisellekin lämmitykselle ole. Helpoiten päälle ja pois -kytkentä tapahtuu, kun lämmityslaitteeseen lisätään ajastin.

Sijoita terraario siten, ettei auringonvalo pääse paistamaan siihen. Suljetussa tilassa auringon lämpö nostaa terraarion sisällä lämpötilan pilviin, joka on vaihtolämpöiselle tarantulalle hengenvaarallista.

Tarantulat eivät tarvitse kirkasta valaistusta, ne viihtyvät hieman hämärässäkin aivan hienosti. Mikäli terraarion lämmityksen hoitaa spottivalo, antaa se samalla riittävän valaistuksenkin terraarion.

RUOKINTA

Tarantulat ovat hurjasta nimestään ”lintuhämähäkit” huolimatta lähinnä hyönteisten syöjiä. Niille maistuvat lemmikkieläinliikkeissä myytävät jauhomadot, sirkat, torakat, vahakoit ja muut hyönteiset. Tarantulat ovat yksilöllisiä eläimiä, joten eroja niiden ruokamieltyyksissä on jonkin verran. Toiselle kelpaa sirkka, toiselle ei - kokeilemalla löytyy ne kaikkein maistuvimmat vaihtoehdot. Kesäisin voi itsekin pyydystää luonnosta toukkia, sirkkoja, perhosia ja muita selkärangattomia - vaihtelu virkistää hämähäkkiäkin. Isommille yksilöille voidaan tarjota myös hiiren ”pinkkejä”. Pinkit tarjotaan Suomen eläinsuojelulain mukaan kuolleina - lemmikkieläinliikkeissä pinkkejä myydään pakasteesta. Tarantula tuskin reagoi ruokaan, joka ei liiku, joten pakkasesta sulatettu pinkki kiinnitetään esim. karhunlankaan ja sitä liikutellaan

tarantulan edessä langan avulla. Lanka voidaan poistaa terraariosta, kun tarantula on syönyt.

NAHANLUONTI

Kuva alla: *Grammostola rosea*-lajin luotu nahka.

Kasvaessaan tarantula luo nahkansa. ennen nahanluontia sen ruokahalu vähenee ja se on väritykseltään normaalia sameampi. Hämähäkki kääntyy nahkaa luodessaan selälleen, avaa selkäkilpensä ja poistuu tätä kautta vanhasta nahastaan. Nahanluonti voi kestää puolesta tunnista useaan tuntiin. Yli vuorokauden kestävä nahanluonti kertoo riittämättömästä ilmankosteudesta tai muusta ongelmasta ja voi olla hyvinkin voimille käyvää. Terraarion ylimääräinen sumuttelu nahanluonnin aikana onkin suositeltavaa.

Nahkaa luodessaan hämähäkki on täysin puolustuskyvytön, joten kaikki ruokaeläimet on syytä poistaa terraariosta, jotta ne eivät vahingoita sitä.

Nahanluonnin jälkeen tarantula on kauneimmillaan, sen värit ovat kirkkaat ja karvat kiiltävät kauniisti.

Mikäli tarantula on vahingoittanut itsensä ja siltä puuttuu raaja, se voi regeneroida itselleen uuden, joka tulee esiin nahanluonnissa. Toisaalta vahingoittunut raaja saattaa aiheuttaa myös ongelmia nahan-

luontiin, mikäli arpikudos estää jalkaa irtoamasta vanhasta nahastaan. Tällöin tarantula voi nahkaa vaihtaessa amputoida raajansa, jotta nahasta irrottautuminen olisi mahdollista.

Nahanluonti on tarantulan elämän kriittisintä aikaa, jolloin sen on annettava olla täysin rauhassa. Vanhuus, huono peruskunto, sairaus tai muu seikka vaikeuttaa nahanluontia. Hoitajan tärkein tehtävä on huolehtia, että terraariossa vallitsee riittävä ilmankosteus, joka helpottaa tarantulan selviämistä urakastaan.

KOIRAS VAI NAARAS?

Hoidollisesti ei ole väliä hankitko naaran vai koiraan, mutta eliniän suhteen sukupuolella on merkitystä paljonkin. Tarantulat ovat pitkäikäisiä, joidenkin lajien naaraat elävät hyvinkin yli kaksikymmentuotiaiksi. Koiraat ovat lyhytikäisempiä, ne elävät keskimäärin 4-6 vuotiaiksi.

Sukupuolenmäärittäminen varsinkin keskenkasvuisilla yksilöillä on verraten hankalaa, mutta sukukypsän uroksen tunnistamisen pitäisi onnistua. Koiraiden raajat ovat usein ohuempia ja pidemmät kuin naarailla. Naaraat ovat usein koiraita massiivisempia ja niiden takaruumis on muodoltaan pyöreämpi. Sukukypsällä koiralla on etujalkojen toisen nivelen kohdalla paritelussa käytettävä ”koukku”. Toisilta lajeilta tämä koukku puuttuu ja sukupuoli määritellään vertailemalla pedipalpien (jalkamaiset raajat etujalkojen edessä) päihin muodostuvia pullistumia. Näissä pullistumisissa koiralla on spermasäiliöt. Koiraiden pedipalpien päihin muodostuvia pullistumia kutsutaan niiden ulkonäön vuoksi joskus nyrkkeilyhanskoiksi – varsin kuvaavaa!

Sukupuoli voidaan määrittellä myös takaruumiin alaosa vertailemalla. Naaraalla etuosa

vatsapuolesta on ulospäin koholla, uroksen vatsapuoli on litteä.

Tarantulan sukupuolen voi nähdä myös luodusta nahasta, joskin tämä on hankalaa ja vaatii harjoittelua. Juuri luodusta nahasta voi tarantulan kirjakeuhkojen välistä, keskeltä vatsaa, selvittää sukupuolen ulkoisia ja sisäisiä eroja vertaamalla.

KÄSITTELY

Jotkin lajit ovat suhteellisen rauhallisia, osa hyvinkin aggressiivisia. Huolimatta yksilön mahdollisesta rauhaisuudesta on tarantulan käsittely turhaa, sillä eläin itse ei odota omistajaltaan hellyyden osoituksia.

Tulee myös muistaa, että tarantulat ovat myrkyllisiä. Tarantula voi purra ja pelästyessään moni laji voi puolustautua sukimalla takaruumiistaan poltinkarvoja, jotka kirvelevät iholla ikävästi. Tarantulan purema on vähintäänkin kivulias, myrky vastaa tyypillisesti paria ampiaisenpistoaa. Allergisen ihmisen reaktiot myrkkyyntä voivat olla voimakkaat.

Huolimattomuus käsittelyssä voi aiheuttaa hämähäkin putoamisen, joka vahingoittaa hämähäkkiä. Korkealta pudotessa tarantulan takaruumis voi haljeta ja tämä tietää eläinparalle lähes varmaa kuolemaa.

Tarantula ei siis ole sylieläin, vaan sen paikka on omissa terraariossaan, jossa se saa puuhata sille ominaisia puuhiaan.

LAJIT

Tutustu eri lajeihin sivuillamme www.faunatar.fi, hyviä lukuhetkiä! Henkilökuntamme neuvoo mielellään lisää!

Tekstin kopiointi kielletty.

